

30. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2023. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: 4. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova: ____/50

Potpis članova Državnoga povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke rješavaj prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i istraživačkim radovima primjenjuju se rješenja iz *Hrvatskoga pravopisa* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Školsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Školskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori, odgovori napisani u zagradama i bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka sve ispitne materijale preuzima Školsko povjerenstvo.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE TEMATSKE POLITIČKE KARTE I PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

1	
---	--

1. U povodu smrti kraljice Elizabete II., 8. rujna 2022., zastave na

službenim ustanovama spuštene su na pola koplja na dijelu teritorija koji je na priloženoj karti označen brojem _____.

2	
---	--

2. Većina pripadnika vjerske zajednice čija je bogomolja prikazana na

fotografiji označenoj slovom A živi na dijelu teritorija koji je na priloženoj karti označen brojem _____, a uzevši u obzir ukupno stanovništvo cijeloga otoka, najveći broj stanovnika pripada autokefalnoj religijskoj vjerskoj zajednici čije je službeno ime _____.

Snimljeno: 5. kolovoza 2022. u 18:30 h

2	
---	--

3. Montažna građevina označena crvenom strelicom na fotografiji B nalazi se na dijelu teritorija otoka, koji je na priloženoj karti označen brojem _____. Konveksan reljefni oblik vidljiv na fotografiji B nalazi se na dijelu teritorija koji je na priloženoj karti označen brojem _____.

2	
---	--

4. Ime je otoka smještenoga zapadno od otoka prikazanoga na priloženoj karti, na kojemu osnovu razvoja kulturnoga turizma čine ostatci najznamenitije palače (naselja) minojske civilizacije iz

brončanoga doba _____.

Budući da je od vremena ratnih sukoba u 20. stoljeću zračna luka glavnoga grada otoka s priložene karte zatvorena, većina turista u neokupirani dio otoka pristiže kroz dvije turistički strateški prostorno raspoređene zračne luke izvan glavnoga grada. Veća od njih je ona u gradu Larnaca, a manja, koja odnedavno ima i redovitu zrakoplovnu liniju s Međunarodnom zračnom lukom Zagreb, smještena je u gradu s priložene karte čije je ime _____.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA TEKSTA, KOLAŽA FOTOGRAFIJA I TEMATSKE POLITIČKE KARTE PRILOŽENE UZ ZADATKE 1. – 5.

Naselje Protaras svoj nagli razvoj duguje promijenjenim geopolitičkim prilikama na otoku. Naime, nakon okupacije dijela teritorija otoka stanovništvo turističkoga naselja Varosha primorano je na napuštanje naselja i preseljenje na politički stabilnije, tj. neokupirano područje pod nadzorom središnje vlasti. Spomenuto se stanovništvo mahom naselilo i počelo baviti turističkom djelatnošću na bliskom, reljefno sličnom području s atraktivnom pješčanom obalom i blagim klimatskim uvjetima. Naime, suprotna strana otoka izložena je jačemu vjetru što negativno utječe na razvoj kupališnoga turizma. Danas je novo naselje postalo jedno od najvažnijih turističkih odredišta na otoku.

1 5. Turističke dolaske iz 2022. godine, u cilju posjeta naselju prikazanomu na kolažu fotografija označenomu brojem 1, povezuje sa selektivnim oblikom turizma koji nazivamo _____ turizam.

1 6. Uz koji se od navedenih gradova nalazi turističko prigradsko naselje Varosha prikazano na kolažu fotografija označenomu brojem 1?

- a) Famagusta   b) Kourion   c) Limassol   d) Paphos

1 7. Kojim je slovom na priloženoj karti označeno zaokruženo područje na kojemu se nalazi naselje prikazano na kolažu fotografija označenomu brojem 2?

- a) B   b) C   c) D   d) E

1 8. Koji je prostorni proces vidljiv na kolažu fotografija označenomu brojem 2?

- a) balkanizacija   b) betonizacija   c) gentifikacija   d) reindustrijalizacija

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA TE TEMATSKE KARTE TURISTIČKIH REGIJA U REPUBLICI HRVATSKOJ.

3 9. Poveži priloženu tematsku kartu i desni stupac s lijevim stupcem upisom pripadajućega slova iz desnoga stupca i broja s priložene karte na crtu ispred pojma u lijevome stupcu. Dva se broja s priložene karte i dva slova iz desnoga stupca ne mogu povezati.

_____ katedrala svetoga Jakova

_____ katedrala svetoga Petra

_____ katedrala Uznesenja Blažene Djevice Marije
(svetoga Stjepana i Ladislava)

A) jedna kupola, bez tornjeva, kamen

B) dvije kupole, bez tornjeva, kamen

C) jedan toranj, jedna kupola, opeka

D) dva tornja, bez kupole, kamen

E) dva tornja, jedna kupola, opeka

2 10. Ime je najistočnijega naselja u Hrvatskoj u kojemu je razvijen selektivni oblik turizma utemeljen na degustaciji, konzumaciji te promatranju uzgojnoga i proizvodnoga procesa vrste proizvoda s fotografija označenih slovima A i B _____. Ime je regije s priložene karte u kojoj je spomenuti selektivni oblik turizma tradicionalno najslabije razvijen _____.

3 11. Sorta proizvoda s fotografije označene slovom A dio je turističkoga brenda regije koja je na priloženoj karti označena brojem _____, a ime joj je _____.

Sorta proizvoda s fotografije označene slovom B dio je turističkoga brenda regije koja je na priloženoj karti označena brojem _____.

2 12. Gatori se, jedinstven oblik stambene i gospodarske arhitekture ukopan u stijenu blijedožute boje nastalu akumuliranjem prašinastoga materijala u uvjetima suhe i hladne klime u rubnim zonama ledenjaka tijekom pleistocenskih glacijala, najčešće koriste za tradicionalno skladištenje pića i dio su turističkoga brenda regije s priložene karte čije je ime

_____. Navedena je turistička regija na priloženoj karti označena brojem _____.

3 13. S obzirom na ekspoziciju _____ padine pružaju idealne reljefne preduvjete za uzgoj osnovne sirovine proizvoda s fotografija. Poljoprivrednu kulturu koja čini osnovnu sirovinu za proizvodnju piva u Hrvatskoj nazivamo _____, a prostori najsnažnije proizvodnje te poljoprivredne kulture podudaraju se s regijom koja je na priloženoj karti označena brojem _____.

U SLJEDEĆIM JE ČETIRIMA ZADATCIMA JEDAN TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA. ZADATKE RIJEŠI S POMOĆU TEMATSKIH KARATA IZ 2020. GODINE PRILOŽENIH IZNAD SVAKOGA ZADATKA.

1		14. Što od navedenoga označavaju nijanse narančaste i crvene boje na priloženoj karti?
---	--	--

- a) visoko kisela tla   b) visok udio šumskoga pokrova
c) visok stupanj antropogene erozije tla   d) visok stupanj urbanizacije

1	
---	--

15. Što od navedenoga prikazuje priložena karta označena brojem 1?

- a) godišnju proizvodnju šećerne repe
- b) godišnju proizvodnju cimeta
- c) godišnju proizvodnju riže
- d) godišnju proizvodnju šećerne trske

1	
---	--

16. Što od navedenoga prikazuje priložena karta označena brojem 2?

- a) broj HIV pozitivnih osoba
- b) broj pothranjenih osoba
- c) broj umrlih od COVIDA-19
- d) broj osoba s dijagnozom dijabetesa

1	
---	--

17. Što od navedenoga prikazuje priložena karta?

- a) proizvodnju govedine
- b) proizvodnju u marikulturi
- c) proizvodnju svinjetine
- d) proizvodnju janjetine

2	
---	--

18. Središte organizacije u čijoj je nakladi nastala karta u 17. zadatku nalazi se na teritoriji države čije je ime _____.

Ime je navedene organizacije na hrvatskome jeziku

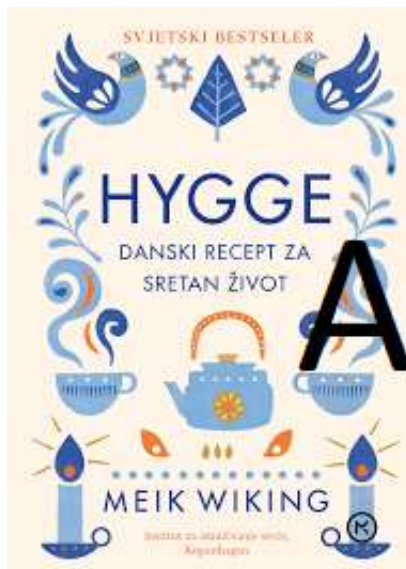
**SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE FOTOGRAFIJE I
TEMATSKE KARTE.**

- 2** 19. Zanemarivši bećarac, koja su dva kulturna dobra s UNESCO-ova Reprezentativnoga popisa nematerijalne baštine čovječanstva prikazana na priloženoj fotografiji?
- _____ i _____.
- 2** 20. Istodobno oba nematerijalna kulturna dobra s UNESCO-ova Reprezentativnoga popisa nematerijalne baštine čovječanstva, prikazana na priloženoj fotografiji, odrednice su identiteta regije s priložene karte čije je ime _____, a koja se u cijelosti nalazi unutar granica upravne jedinice i statističke (NUTS 3) regije čije je puno ime _____.
- 1** 21. Najistočnija je regija prikazana na priloženoj karti ime dobila po jednome od najvažnijih gradova Rimskoga Carstva čije je ime _____.
- 2** 22. S kojim dvjema od navedenih država povezujemo raširen, tradicionalan i turistički vrednovan uzgoj pasmine konja prikazan na priloženoj fotografiji?
- a) Austrija   b) Bugarska   c) Finska   d) Slovenija   e) Švicarska

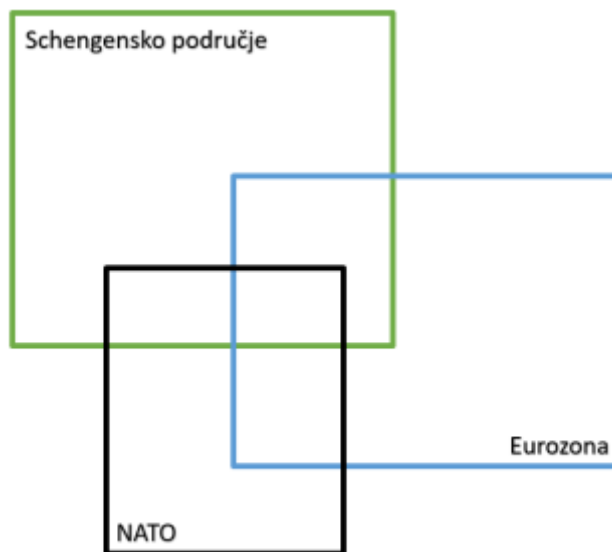
SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

2 23. Životni se koncept koji je glavna tema publicističkoga naslova prikazanoga na slici **A**, zahvaljujući globalizacijskim procesima, širi diljem svijeta. U Hrvatskoj ga i u drugim europskim državama, za promidžbu svojih proizvoda osobito primjenjuje međunarodna tvrtka iz njegove matične države, koja se bavi

prodajom namještaja i kućanskih potrepština, a čije je ime _____. Ime je najpoznatijega svjetskog lanca trgovina namještajem, koji posluje u više od 60 država svijeta, a osnovan je u državi na koju se odnosi slika **B** _____.

2 24. Države na koje se odnose slike A i B smjesti u shematski prikaz upisom slova u odgovarajuće polje shematskoga prikaza s obzirom na punopravno članstvo država u trima primjerima međunarodnih organizacija.

A) država na koju se odnosi slika A

B) država na koju se odnosi slika B

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE TEMATSKE KARTE.

- 1** 25. Priložena karta prikazuje vrstu kulturalnih regija čiji je naziv _____.

- 2** 26. Uzimajući u obzir kriterij izdvajanja regija i subregija na priloženoj karti, prostorni utjecaj središta s karte, čija su imena _____ i _____,

seže i izvan granica Republike Hrvatske.

- 1** 27. Odraž multikulturalnosti pojedinih središta s priložene karte jesu i džamije s minaretom izgrađene za stanovništvo islamske vjeroispovijesti, koje se nalaze u Zagrebu, Sisku i središtu s priložene karte čije je ime _____.

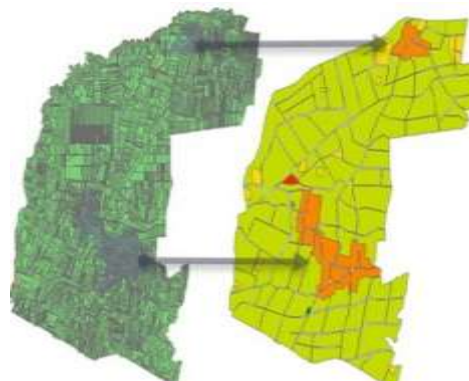
U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽI PAROVE UPISIVANJEM SLOVA NA CRTU ISPRED PONUĐENIH ODGOVORA. TRI CRTE MORAJU OSTATI PRAZNE.

- 2** 28. Prikazane slike poveži s odgovarajućim procesom.

A)

B)

_____ genetska modifikacija

_____ hibridizacija

_____ kolektivizacija

_____ komasacija

_____ melioracija

U PRILOŽENOME TEKSTU TRI SU POGREŠNA POJMA. PRONAĐI U TEKSTU POGREŠNE POJMOVE, ISPIŠI IH U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC, U ISTOME REDU, UPIŠI TOČNE POJMOVE.

3	
----------	--

29. Pozorno pročitaj tekst i riješi zadatak kao što je napisano u naputku.

Diljem Europe povijesni su gradovi počeli pucati po šavovima. Pojava prekomjernoga turizma (eng. overtourism) pokrenula je velike prostorne promjene u europskim povijesnim gradovima, osobito u njihovim gradskim središtima. Postojeći masovni turizam dodatno je potaknut razvojem niskotarifnih zrakoplovnih tvrtka i aplikacija za mrežno rezerviranje smještaja. Zrakoplovne tvrtke poput Easyjeta, Transavije i najvećega europskog niskotarifnog prijevoznika u zračnom prijevozu putnika Wizz Aira stubokom su promijenile obrasce putovanja, a dodatno su popularizirale tzv. *city break* putovanja – vremenski duga putovanja u veće ili manje gradove, obično lako dostupne jeftinom zrakoplovnom linijom. Među europskim gradovima najpogođenijima tom pojavom izdvajaju se gradovi poput Barcelone i Amsterdama. Međutim, ovaj trend ne zaobilazi ni države bivšeg političkoga europskog Istoka. Grad poznat po spomenicima poput Starogradskega trga, Astronomskoga sata, Karlova mosta i srednjovjekovne Zlatne ulice – Krakov – jedan je od najznačajnijih takvih primjera. Naime, nagli rast godišnjega broja turista koji posjećuju taj grad doveo je do zatvaranja trgovina i obrta nužnih za normalno funkcioniranje mjesnoga stanovništva u središnjim gradskim četvrtima, pa su gradske vlasti započele projekte kojima ovaj problem nastoje riješiti.

NETOČAN POJAM	TOČAN POJAM